

nečo ono ped slovenske zemlje, zoper katero najsilneje pluska nemški naval.

Kakšna bode knjižna letina družbe sv. Mohorja l. 1893? Mnogo lepega nam obeta družbin „Oglasnik“: Slomšekov „Življenja srečen pot“, dr. Lampetovega „Jeruzalemskega romarja“ 2. zv., II. snopič Cilenšekovih „Naših škodljivih rastlin“, „Slov. Večernice“, „Koledar“ in še jedno knjigo, katera je pač vredna, da se opozori nanjo slovensko čitajoče občinstvo. To so „Kitajci in Japonci“, ki nam jih bode opisal letos uzorni pripovedovalec prof. Jos. Starè. S to knjigo, ki bo okrašena z mnogimi ilustracijami, se začne vrsta zanimivih narodopisnih knjig, ki bodo pač vredne naslednice „Občni zgodovini“ istega pisatelja.

Še neko važno panogo delavnosti družbine nam je povdariti: ona zalaga poleg svojih vsakoletnih publikacij še druge, zlasti šolske knjige. Med drugim je izdala dr. Sketovi slovnici, njegove slovenske čitanke za srednje šole. Iz njene tiskarne je izšel pred štirimi leti Janežič-Bartelov nemško-slov. slovar; pred malo tedni pa nas je presenetila z Janežič-Hubadovim slovensko-nemškim delom. Marsikatera izmed teh knjig bi gotovo še danes tičala v rokopisu, ko bi jej družba sv. Mohorja ne bila pomogla na beli dan. Tudi kot zalagateljica slovenskih knjig je vredna našega priznanja in podpore.

Ne pozabimo torej družbe sv. Mohorja, hčerke Slomšekove, gojenke Janežičeve in Einspielerjeve! Složno delajmo na to, da se vzdrži ljubljenska naša pri onem mogočnem številu, ki jo je okroževalo preteklo leto! Vrste Mohorjanov ne smejo redeti. Rasto naj zlasti ob mejah, vzmože naj se pa tudi v središču — v Ljubljani, kjer je še premalo udov. Med inteligencijo slovensko jih je mnogo, ki niso vpisani. Biti Mohorjeve družbe član, bodi Slovencu ponos.

V Ljubljani vpisujejo v družbo sv. Mohorja vsi župni uradi in g. Anton Zagorjan, knjigotržec na Kongresnem trgu. Zadnji obrok je 5. dan sušca.

Poučni in zabavni drobiž.

Srbska Matica je že jako stara. Ustanovljena je že 1826. l. in ima svoj sedež v Novem Sadu. Izdaje največ ukovite spise. Na leto izda kacic 5 ali 6 knjig, mej katerimi je najvažnejši letopis. Knjige njene se tiskajo v 4000 iztisih. Do lani je Matica imela le ustanovnike, ki so plačali jedenkrat za vselej 50 gld. Sedaj pa ima tudi letnike, ki plačujejo na leto pa 3 gld. Sedaj je pričakovati, da se društvo še lepše razširi. Premoženja ima kacic 754.600 gld., ali ni namenjeno vse za izdajanje knjig, temveč v književne namene ne porabi na leto niti 4000 gld. Blizu 6000 pa da ta srbski zavod slednje leto za podporo srbskih dijakov na raznih učiliščih na Ogorskem in izvan Ogorske.

Društvo sv. Jeronima v Zagrebu, ki je podobno naši družbi sv. Mohora lepo napreduje. V Zagrebu že ima svojo hišo, vredno 77.000 gld. Udov je minolo leto imelo 9813. To je v primeri s številom udov družbe sv. Mohorja jako majhno, ali je pomisliti, da družba ima le dosmrtno člane, ki plačajo najmanj 5 gld. Premoženja ima društvo 127.204 gld., torej je njegov obstanek gmotno zagotovljen, kar je gotovo veliko vredno.

Novice.

Državni zbor.

V seji dne 7. februvarija t. l. višila se je razprava o proračunu naučnega ministerstva za obrtne šole. Posl. Schwarz toži, da si vlada prilastuje preveč pravic pri obrtnih šolah, katere so po zakonu sicer deželna zadeva. Tudi skrbi vlada kakor povsod drugod tudi pri obrtnem šolstvu le za Nemce. Posl. Kramar zahteva pomočne naredbe za izdelovalce steklenih biserjev na Češkem. Posl. Fanderlik razmotrava obrtno-šolske razmere na Moravskem. Vladni zastopnik grof Latour pojasnjuje nekatera očitanja poslancev in pravi, da vlada skrbi povsod ednako, kjer se čuti potreba, z največjo naklonjenostjo za obrtne šole. Posl. Morre je zato, da se ustanovi strokovna šola za mlinarje in peke. Govorilo je še več poslancev in poročevalcev Beer, na kar se je proračun za obrtne šole vzprejel in pričela razprava o proračunu za ljudske šole. Posl. dr. Kraus pohvalno omenja dobrega vpliva dijaških iger, zahteva večje izobrazbe žensk in prav po nepotrebnem trdi, da se je Nemcem treba s „Schulvereinom“ braniti slovanske poplave. Konečno napada govornik klerikalce. Posl. Robič prav izborni govori o slovenskih ljudsko-šolskih razmerah na Primorskem in Koroškem. Slovenski Goričani in Tržačani in Korošci bojujejo se že leta in leta za toli potrebno ljudsko šolo, a ne dobe je. Kaj žalostne so razmere na slovenskih ljudskih šolah na Koroškem. Govornik slovesno izjavlja, da slovenski poslanci ne bodo nikoli jenjali zagovarjati interesov svojih koroških bratov. — Ministerski predsednik odgovarja na Spinčičevo interpelacijo glede isterskih razmer. Odgovor ni bil nič dovoljen.

V seji dne 8. febr. predlaga posl. Spinčič, da naj se v ministerskega predsednika podanem odgovoru na njegovo interpelacijo glede novih volitev v Višnjaju, glede napadov na Hrvate in Slovence v Istri, ter glede občinske volitve v Pomjanu otvori debata. Zbornica je ta predlog odklonila. Zanj so glasovali le Mladočehi, nemški nacionalci, klub neodvisnih hrvatskih in slovenskih poslancev ter protisemitje. Na to nadaljuje se debata v proračunu za ljudske šole. Posl. Adamek pojasnjuje razmere v ljudskih šolah na Češkem. V čeških mestih skrbi se za zadostne nemške šole, če je ondi živeča nemška manjšina še tako neznatna, ne skrbi se pa tako za češke šole. V šulfereinske šole love se češki otroci, ki se potem ondi ne vzgajajo le v nemškem jeziku, temveč tudi v nemškem duhu. Vlada podpira šulferein in tako pospešuje germanizacijo, katero vlada pospešuje s šolami na Moravskem. Posl. Götz govori proti konfesionalni šoli in pravi, da je šola državen zavod in cerkev naj vpliva samo na pouk v veronauku, kakor jej ga jamčijo veljavni zakoni, ostali predmeti pa je ne brigajo nič. Naučni minister pravi, da hoče dijaške igre polagoma uvesti v vse šole. Glede slovenske šole v Gorici pravi minister, da je naučna uprava vse storila, kar bi naj pospeševalo konečno rešitev cele zadeve in nadejati se je, da bo vsa stvar v kratkem dognana. Posl. Hanck je za ločitev kristijanskih in židovskih otrok v šoli, za uvedbo dijaških iger v ljudske šole in za večjo skrb pri telovadbi na dekliških šolah. Posl. Barwinski opisuje ljudskošolske razmere na Gališkem. Posl. baron Schwegel izročil je peticiji deželnega odbora kranjskega za grajenje železnice Divača-Loka-Celovec.

V seji dne 9. febr. se razprava o proračunu za ljudske šole nadaljuje. Posl. Salvadori se pritožuje o germanizovanji Italijanov na južnem Tirolskem. Učni minister Gautsch pravi, da se Italijanom ne godi nobena krivica. Posl. Biankini se pritožuje proti nemškim šolam v Dalmaciji, ki so ustanovljene za vojaške otroke, a pohajajo vanje